

YIĞİT OKUR SIFIRLAMAK

YİĞİT OKUR
SIFIRLAMAK

© 2010, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2010

3. basım: Ekim 2015, İstanbul

Bu kitabın 3. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş
Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-2660-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750726606

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

YİĞİT OKUR SIFIRLAMAK

ROMAN

♥can

Yiğit Okur'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Hulki Bey ve Arkadaşları, 1999

Güvercinler, 2000

Topal Viktor'un Anıları, 2001

O Zaman Kim Söyleyecek Şarkıları, 2002

Piyano, 2003

Deniz Taşları, 2005

Büyücü, 2007

Tutuklanacaklar Listesi, 2007

Piç Osman'ın Pabuçları, 2009

Tır Kamyonları, 2011

Yazamadığım Romanın Öyküsü, 2011

Buralardan Geçerken, 2015

YİĞİT OKUR, Orta ve lise öğrenimini Galatasaray Lisesi'nde tamamladı. 50'li yıllarda, *Varlık*, *Yenilik*, *Mavi* dergilerinde şiirleri yayımlandı; aynı dönemde, Ugo Betti, Jean Cocteau, Herman Wook, André Maurois'dan roman, oyun çevirileri yaptı; *Yeni Sabah*, *Vatan* gazetelerinde tiyatro eleştirileri yayımlandı. Cep Tiyatrosu'nun kurucularından olan Okur, bir süre sahneye çıktı. Hukuk öğrenimini sürdürmek için 1958'de Cenevre'ye giden Okur'un, birincilikle bitirdiği fakültede tamamladığı doktora tezi, Cenevre Üniversitesi Hukuk Ödülü'ne layık görüldü. 1965'te yurda dönen Okur, aile geleneğini sürdürerek avukatlığa başladı. Bu süreçte çeşitli gazete ve dergilerde, söyleşi ve mesleki makalelerle yetindi. Yaklaşık kırk yıl süren sessizlikten sonra Yiğit Okur, *Hulki Bey* ve *Arkadaşları* adlı romanıyla yeniden yazın dünyasına döndü. *O Zaman Kim Söyleyecek Şarkıları* adlı öykü kitabıyla 2003 Hal-dun Taner Öykü Ödülü'nü ve *Deniz Taşları* romanıyla 2006 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü aldı.

Bölümler

“Nerede Mehtabı Hazin Gönlümüzün?”

Yeniden Yapılanma

Hüsamettin Bey’in Bulanık Dünyası

Facit Marka Hesap Makinesi

Eşyayı Sıfırlamak

Düş Orosuları Vergi Kanunlarına Karşı

“Nerede Mehtabı Hazin Gönlümüzün?”

— Kadir Usta, buraya gel!

Kadir Usta'nın sırtı Yağız Bey'e dönüktü ama geldiğini göz ucuyla görmüştü. Yağız Bey, idare binasını fabrikaya bağlayan kapının yüksek beton sahanlığında ince, uzun bedeniyle duruyordu. Öfke içindeydi. Sol yumruğu belinde, yırtık bir sesle bağırıyordu:

— Kadir Usta, buraya gel!

Kadir Usta duymazlıktan geldi. Tulumundan çıkartıp düdüğünü üfledi. Fabrikanın uğultusu içinde düdük sesi fısıltı halinde dağıldı. Bin metre karelik fabrikanın dört ayrı köşesinden, dört ustabaşı düdüklerini çıkarıp çaldılar. Dört nefes fısıltı yeterli gelmişti.

Bu bir parolaydı.

Bir anda fabrika ölü sessizliğine gömüldü.

Ne varsa durmuştu: frezeler, tornalar, keski makineleri, takım tezgâhları, elektrikli matkaplar, mingeneler, kolan motorları, kolan kayışları, pervaneler, delme, biçme, bükme makineleri, cilalama, lâklama dolapları, motorlu ağır presler, körükler, kanatlar, kayışlar...

Bin metre karelik fabrika, bir anda, çelik demir karışımı bir külçe oldu. Yaklaşık iki yüz işçi, elleri mavi tulum ceplerinde, başları önlerinde, balmumundan yapılmış birer heykel gibi duruyordu.

Kurulduğundan bu yana fabrikanın uğultusu hiç kesilmemişti. Gece de sürerdi. Sabah olunca gündüz vardiyası işi alır, uğultu kesilmez, bahçeye yayılır, idare binalardan duyulurdu. Uğultusu hiç kesilmeyen fabrika, bir anda, boğazlanarak öldürülmüş, morarmış cesede dönmüştü.

Dönümlere yayılmış arazinin ortasındaki fabrikanın içini hiç görmemiş mahalleli için fabrika sadece derin, sağır bir uğultuydu. Bu uğultu, fabrika arazisindeki idare binalarını aşır *Demir Bey İlkokulu*'nun bahçesine, oradan mahalleye yayılırdı. Çevrede yaşayanların hayatlarına öylesine sinmişti ki, uğultu birden durunca, nefeslerinin kesildiğini sandılar. Sanki evren sonsuz bir ıssızlığa gömülmüştü. Okulun bahçesinde çocuklar oyunlarını durdurdu, gözlerini belertip fabrikaya bakakaldılar. Mahalle bakkalının elindeki dirhemler terazinin kefesine düştü.

Aynı anda biri daha kulak kesilmişti:

Demir Bey!

Lodosta ayakları şiştiği için ayakkabılarını çıkarmış, görkemli odasında sırtlığı yüksek deri koltuğuna başını dayamış, ağzında *Davidoff* marka sigar, gazetesine dalmıştı.

Uğultu kesilince birden irkildi. Gazeteyi, gözlüğü masaya attı, koca gövdesiyle yerinden fırladı. Ayakkabılarını giymeye çalıştı. Olmadı. Ayakkabısız pencereye koştı. İkiye-iki, dört metre karelik bir camdı pencere. Gözlerini, kulaklarını dört açır fabrika binasına baktı. Çıt yoktu. Anlam veremedi. Fabrikanın uğultusu onun yaşam nedeni, yaşam sevinci, yaşamıydı. Ne demişti oğlu Yağız Bey'e: "*Bu uğultu benim atardamarımdır.*" Geceleri kulaklarında bu uğultuyla uyur, sabahları kulaklarında aynı uğultuyla uyanırdı. Bu uğultu onun suyu, ekmeği, ışığı, rüzgârı, nefesiydi.

İşaretparmaklarını kulaklarına sokup karıştırdı. Kulaklarında yankılanma olmayınca gözlerini daha da açtı. Kulaklarının duymadığını, sanki gözleriyle duymak istiyordu. Sağ kulağını cama dayadı. Birkaç saniye öyle kaldı. Hayır! Uğultu gelmiyordu. Pencereyi bıraktı, ayakka-bılarına koştu. Giymek için eğildi. Sigar ağzından düştü, ağır bedeni iki büklüm kaldı.

Demir Bey'i o akşam hastaneye kaldırdılar.
Boşuna.

Babasının ölümünden sonra Yağız Bey'in ilk işi, Kadir Usta'yla dört ustabaşını, yönetmeliğe uymamak, işletmeyi zarara sokmak gerekçesiyle işten çıkarmak oldu. Bu gerekçelerle kıdem tazminatlarını ödenmedi. Onlar da Bakırköy İş Mahkemesi'nde, kıdem tazminatının tahsili davası açtılar.

Boşuna.

Yağız Bey'in avukatları yamandı. Onlar da Kadir Usta'yla öbür dört ustabaşına, karşı dava açtılar. Fabrikanın üç saat çalıştırılmamasından doğan maddi tazminat, ölüme sebebiyet vermekten ceza davası, ayrıca manevi tazminat!

Bu hengâmede cinsel eğilimleri kuşkulu ıslak gözlü, sarı saçlı *Yeniden Yapılanma* uzmanı İngiliz Londra'ya postalandı. Solucana benzeyen öbür İngiliz uzman kaldı.

Demir Bey'in cenazesinin kalktığı günün akşamı Fetiye Hanım mezarlığa gitti.

Bu eski mezarlıkta, ölüleri için taşlar dikenler de çoktan ölmüştü. Onlar da başka mezarlıklarda, başka taşların altında yatıyorlardı. Hazin bir kara-mizahtı bu taş serüveni. Giden gidiyor, kalanlar gidene bir taş dikiyordu. Sonra taşı diken göçüyor, kalan ona bir taş dikiyordu. Kalanlar, gidenler için mi dikerdi taşları? Yoksa kendileri için mi?

Ölüyle diriler arasında bir kertenizdi mezar taşları! Çoğu, zamana dayanmaz, ufalanıp toprakta dağılır, onlar da ölürdü.

Toprağın altı bol, geniş, ferahtı. Milyonlarca yıldan bu yana ölümler çoğalsa da, toprak dolmaz, taşmazdı. Huzursuzluk toprağın altında değil, üstündeydi. Toprağın üstündekiler sıkışıp bunaldıkça birbirlerini öldürür, ölenleri toprağa gömerlerdi. Toprağın altında yer sorunu yoktu.

Fetiye Hanım, alacakaranlıkta, yolun iki yanına dizili, uzun, ürpertici servilerin arasından geçti. Eğik, kırık taşlara tutuna dokuna mezarı buldu. Toprak kabarık, ıslak, üstü tepeleme çelenk... Bir tanesi yığına tutunamayıp kenara düşmüş. Üstünde *"Kulunuz Hüsamettin"* yazıyordu.

Fetiye Hanım'ın kılığı müslüman kadınlarınıninkine benzemiyordu. Firketeyle tutturulmuş topuzunu siyah bir tül örtmüştü. Dizlerinden aşağı inen siyah giysisi, ajurlu siyah çorapları, kısa topuklu siyah iskarpinleri vardı. Bir sülün siyahlıktı ince bedeni, ışık veren. Elinde udu. Çıkardı kadife kılıfından. Diz çöktü. Daha da koyulaşan alacakaranlıkta çalmaya başladı. Bir yandan da hıçkırıklı, kırık bir sesle söylüyordu, segâh makamından Refik Fersan'ın şarkısını:

"Düştü enginlere bir ince hüznün"

"Soldu güller gibi sevdalı yüzün"

"Nerede mehtabı, hazin gönlümüzün?"

Bu şarkıyı dinledikçe, Demir Bey'in rakı sofrasında ağladığı söylentisi vardı. Son dizeyi bazen o da mırıldanmış. *"Nerede mehtabı, hazin gönlümüzün?"*

Cenazeden birkaç gün sonra Yağız Bey, babasının Yeşilköy'deki evine geldiğinde, sofadaki üstü dantel örtülü telefon sehpasında, Fetiye Hanım'ın mektubunu buldu. *"Oğul, ben geldiğim yere dönüyorum. Beni unutma. Allah seni muvaffak etsin. Hoşçakal."*

Demir Bey hariç, Fetiye Hanım'ın nereden geldiğini kimse bilmediği için, nereye döndüğünü de kimse bilmedi.

Geçen bütün zamanlar içinde Fetiye Hanım'dan hiçbir şey duyulmadı.

Bakırköy Alüminyum Fabrikası'nın uğultusu tekrar başladı. Ama, artık aynı şey değildi. Eskiden bir neşesi vardı uğultunun. Aile ölçeğinde yaklaşık bin kişinin aşığıydı. Sabahın erkeninde, kızarmış ekmeğin, taşmış sütün, akşamın gecinde tüten çorbanın kokusuydu.

Ekmeğe gene kızarıyor, süt gene yanıp taşıyor, okul çıkışı çocuklar gene, elmayı ısırırken çıkan sese benzer sesleriyle bağrışarak dağılıyordu. Vardiyalar değişiyor, uğultu gene sürüyordu. Ama uğultuda, içe işleyen bir hüznü vardı.

Sanki küsmüştü.

“Onun okuduğu vergi kanunları, bakanlık tebliğleriydi. Yazarları, çatık kaşlı, somurtkan, ciddi adamlardı. Oysa öykü ya da roman yazarları, kadın olsun, erkek olsun, ciddi insanlar değil-lerdi. Düş orospularıydı. Kötü yola düşmüşlerdi. Ama, el sürdürmez bakirelere benzerlerdi. Bazıları gerçekten bakireydi. Ama fahişe tavırları takınırlardı. Tek tük olsa da, bunların bir de düzgün olanları vardı. Ne var ki, bunlar da keçiboynuzuna benzerdi. Ürettikleri bir damla balı tatmak için, bir çeki odun çiğnemek gerekirdi. Kafa sağlığına sahip öykü ya da roman yazarlarına, tarih içinde henüz rastlanmamıştı. Roman okumayı hafiflik saydığı için, Hüsamettin Bey bu tımarhane tarikatından uzak yaşadı.”

Bir muhasebecinin yaşamını konu alan bu romanda da, bütün öykü ve romanlarında olduğu gibi Yiğit Okur, hüzünle kahkahayı at başı koşturuyor.

